

4. Уголовный кодекс Бельгии. СПб.: Юрид. центр Пресс, 2004. 560 с.
5. Грищук В. К., Пасека О. Ф. Кримінальна відповідальність юридичних осіб: порівняльно-правове дослідження: монографія. Львів: Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2013. 248 с.
6. Уголовный кодекс Франции. СПб.: Юрид. центр Пресс, 2002. 650 с.
7. Пенитенциарный кодекс Эстонской Республики от 06.06.2001 // Jurist Aitab: сайт. URL: https://www.juristaitab.ee/sites/www.juristaitab.ee/files/elfinder/ru-seadused/ПЕНИТЕНЦИАРНЫЙ%20КОДЕКС_10.01.17.pdf (дата звернення: 12.05.2017).
8. Бирюков П. Н. Уголовная ответственность юридических лиц за преступления в сфере экономики (опыт иностранных государств). М.: Юрлитинформ, 2008. 136 с.

Одержано 14.05.2017

УДК 343.242

Петро Миколайович ЧЕРНІКОВ,

курсант 3 курсу факультету № 2 Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Харків

Науковий керівник: Казначеева Дар'я Володимирівна,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права і кримінології факультету № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Харків

ПРОБЛЕМА ЗАЙНЯТТЯ ГРАЛЬНИМ БІЗНЕСОМ В УКРАЇНІ

Проаналізовано сучасний стан та основні способи зайняття гральним бізнесом в Україні, наголошено на неефективності кримінального покарання за даний вид діяльності

Ключові слова: *гральний бізнес, лотерея, азартні ігри.*

З метою забезпечення захисту населення, заборони використання власності на шкоду суспільству, законодавець заборонив гральний бізнес на території України. До Кримінального кодексу України було внесено статтю щодо заборони зайняття гральним бізнесом (ст. 203-2 КК України).

Під гральним бізнесом слід розуміти діяльність осіб які організовують, проводять та надають можливість доступу до азартних ігор на гральних автоматах, у казино, комп'ютерних симуляторах, у букмекерських конторах, в інтерактивних закладах де обов'язковою умовою участі є сплата гравцем грошей, що дає змогу учаснику отримати виграш, так і не отримати його у зв'язку з випадковістю. Оскільки у

більшості випадків, особи які грають в зазначені азартні ігри не отримують виграшу, то в них, виникає бажання відігратися, що в систематичному процесі програшів призводить до скрутного матеріального становища гравця. Це штовхає гравця, який перебуває в скрутному матеріальному становищі, до вчинення суспільно небезпечних діянь.

Хоч законодавством і заборонено гральний бізнес на території України, але реально він все-таки існує. За 2016 рік правоохоронними органами було викрито 506 гральних закладів з них, 13 – казино, 23 – зали для гри в покер, 30 – букмекерських контор, 125 – залів гральних автоматів, 315 інтерактивних клубів і вилучено у правопорушників понад 6 тисяч одиниць грального обладнання [1].

Проведений аналіз дозволяє виділити чотири найбільш поширених способи (схеми) зайняття гральним бізнесом на території України:

1) перший спосіб полягає у створенні підпільних гральних закладів, які діють таємно, тобто є прихованим від суспільства і відомі тільки певному колу осіб, зокрема, власникам, постійним гравцям і обслуговуючому персоналу (касирам, охоронцям, офіціантам тощо).

Наприклад, у грудні 2016 року в Києві був викритий гральний заклад, який розміщувався у підвальному приміщенні житлового будинку без жодних вивісок та ознак роботи. Натомість, казино працювало в цілодобовому режимі. Вхід до закладу був обладнаний камерами відеоспостереження та броньованими дверима. У разі проходження контролю охоронець відчиняв двері. Існувала клієнтська база, списки гравців формувалися заздалегідь. Тож потрапити до казино могла тільки людина, з числа знайомих постійних клієнтів. Як правило, організатори даних закладів не бояться покарання, оскільки штраф, який передбачено законодавством є відносно невеликим порівняно з виручкою, яку вони отримують у зв'язку з роботою їх казино, гральних автоматів, комп'ютерних симуляторів, букмекерських контор, інтерактивних закладів тощо, де здійснюються доступ до азартних ігор [2].

2) другий спосіб полягає у існуванні гральних закладів, які діють за допомогою корупційних схем.

Особи владних повноважень зловживаючи своїми службовими повноваженнями надають можливість здійснювати незаконну діяльність грального бізнесу. Наприклад, держслужбовець, який повинен боротися з існуванням даних закладів, отримавши неправомірну вигоду, перестає належним чином виконувати свої обов'язки та «закриває очі» на злочинну діяльність даного закладу. Він не тільки не протидіє діяльності певного грального бізнесу, а іноді і

допомагає шляхом: надання обладнання, яке було раніше вилучене, в осіб, які також займалися даним видом діяльності, або попереджає про проведення перевірок іншими правоохоронними підрозділами [2].

3) третій спосіб полягає у роботі віртуального казино через Інтернет мережі. Даний спосіб є ефективним тим, що місцезнаходження організатора виявити дуже важко, а іноді взагалі неможливо, також при блокуванні сайту, без великих зусиль створюється подібний сайт з наданням таких самих, незаконних послуг де шляхом азартних ігор заробляють кошти, які переводять на банківські рахунки, які реєструються на сторонніх осіб, які не причетні до даної діяльності. Таким чином віртуальне казино набирає великої популярності, оскільки легко розповсюджується в мережі «Інтернет», і гравці за допомогою технічних пристроїв (комп'ютерів, ноутбуків, планшетів) без зайвих зусиль беруть участь в азартних іграх, попередньо сплативши певну суму грошових коштів, що дає змогу учаснику, як отримати грошовий виграш, так і не отримати його, в залежності від випадковості.

4) четвертий спосіб, знайшов своє «існування» під прикриттям ліцензії державної лотереї. Відповідно до Закону України «Про заборону грального бізнесу в Україні» організація та проведення державної лотереї не відноситься до грального бізнесу, тому юридично зазначена діяльність не є азартною грою. Однак, в реальності фактично вона нічим не відрізняється від неї, оскільки негативно впливає на суспільство в цілому. Особи, яким згідно ліцензії Міністерства фінансів України, надано право здійснювати розповсюдження державних миттєвих лотерей, надають гравцям умови отримати виграш, так і не отримати його, у зв'язку з випадковістю, які попередньо зобов'язані сплатити грошову суму. А оскільки коефіцієнт виграшу є істотно малим, то у гравців, які не отримали виграшу, виникає бажання відігратися, що призводить до залежності гравця. З іншого боку, під прикриттям ліцензії національної державної лотереї надаються в деяких закладах надаються інші види азартних ігор. Враховуючи, що право на розповсюдження державних миттєвих лотерей надано фізичним та юридичним особам, це поступово збільшує кількість закладів, де надається доступ особам до азартних ігор, що зумовлює зростання чисельності ігromанів.

Отже, аналізуючи вищевикладене, можна дійти висновку, що не дивлячись на законодавчі заборони, гральний бізнес в Україні реально існує. Вважаємо, що покарання у виді штрафу, передбачене санкцією ст.203-2 КК України є неефективним, оскільки сума штрафу є незначною порівняно з доходом від тіньової діяльності даних закладів.

Список бібліографічних посилань

1. Протягом грудня в Україні пройде операція з припинення діяльності нелегального грального бізнесу // Міністерство внутрішніх справ України: офіц. сайт. URL: http://mvs.gov.ua/ua/news/4300_Protyagom_grudnya_v_Ukraini_proyde_operaciya_z_pripinennya_diyalnosti_nelegalnogo_gralnogo_biznesu_FOTO_VIDEO.htm (дата звернення: 05.05.2017).

2. У центрі Києва поліцейські викрили підпільне казино/Департамент захисту економіки Нац. поліції України // Національна поліція: тимчас. веб-сайт. 03.12.2015. URL: <https://kv.npu.gov.ua/uk/img/kyivska/uk/publish/article/1737573> (дата звернення: 05.05.2017).

Одержано 10.05.2017

УДК 343.341+343.851

Валерія Сергіївна ЧЕРНОВОЛ,

курсант 3 курсу факультету № 4 Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Харків

Науковий керівник: Юртаєва Ксенія Володимирівна,

кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри кримінального права і кримінології факультету № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Харків

КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ЗАХОДИ ПРОТИДІЇ КІБЕРТЕРОРИЗМУ

Окреслено найбільш загальні проблеми організаційно-правового забезпечення національної безпеки в інформаційному просторі. Визначено заходи протидії кібертероризму.

Ключові слова: кібертероризм, інформаційні системи, національна безпека, інформаційна безпека, заходи протидії.

З розвитком високих технологій та подальшим їх впровадженням у повсякденне життя людини спостерігається перехід основної діяльності людини з матеріального світу в світ віртуальний. Але разом з позитивним прогресом, зменшенням затрат часу та ресурсів на обмін інформацією, зміну та прийняття рішень, розвитком бізнесу, виник прогрес негативний: злочинність у традиційному розумінні почала видозмінюватися, і здавалося б, сталі склади злочинів поступово почали мігрувати до віртуалізованого простору глобальної мережі Інтернет.

У сучасних умовах спостерігається поширення терористичної діяльності радикально налаштованих осіб, груп і організацій, ускладнюється характер їх діянь, зростає тяжкість вчинених